

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 22. maj 2026

Sag 111/2025

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jan Schneider, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 27. februar 2025 (SS-4-2068/2025) og af Østre Landsrets 16. afdeling den 4. juni 2025 (S-616-25).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Lars Hjortnæs, Kristian Korfits Nielsen, Jørgen Steen Sørensen og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse.

Anbringender

T har anført navnlig, at straffen skal udmåles til fængsel i 4 år.

Vurderet udelukkende ud fra arten og mængden af de euforiserende stoffer, der tilsammen vejede ca. 8 kg, ville straffen være fængsel i 7 år for en voksen.

Der foreligger ikke skærpende omstændigheder af betydning for udmålingen af straffen.

Der skal i formildende retning lægges vægt på, at han havde en underordnet rolle. Han var således ikke ejer af stofferne eller bagmand, og han fik ikke andel i fortjenesten ved overdragelsen af stofferne.

Straffen skulle på den baggrund nedsættes svarende til fængsel i ca. 6 år, hvis han havde været voksen på gerningstidspunktet.

Da det ved strafudmålingen også skal indgå som en formildende omstændighed, at han var under 18 år på gerningstidspunktet, skal der ske en yderligere nedsættelse af straffen med ca. en tredjedel.

Straffen skal på den baggrund som anført udmåles til fængsel i 4 år.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at straffen bør udmåles til 8-9 års fængsel.

Straffen for en voksen person ville ved modereret kumulation ligge i niveauet 10-12 års fængsel vurderet ud fra mængden af narkotika og stoffernes farlighed.

Der skal i skærpene retning lægges vægt på, at T har besiddet flere forskellige typer narkotika med henblik på videreoverdragelse til et større antal personer og dermed med mulig skadevirkning for mange personer, og på, at forholdet er begået i forening med en ukendt gerningsperson. T er desuden tidligere straffet for overtrædelse af straffelovens § 191, og forholdene er begået, blot halvanden måned efter at han blev dømt for bl.a. narkotikakriminalitet. Der er ikke andre formildende omstændigheder i sagen end hans unge alder.

Ved den konkrete vurdering af, hvilken betydning Ts unge alder skal have for straffastsættelsen, må der henses til, at han var 17 år og 2 måneder på gerningstidspunktet, de gentagne forstraffe, herunder for ligesartet kriminalitet, og det hurtige recidiv. Straffen bør på den baggrund fastsættes til 8-9 års fængsel. Det bemærkes, at ung alder ikke er til hinder for, at der ved de allervoveste forbrydelser udmåles en straf, der overstiger 8 års fængsel. Det bemærkes endvidere, at landsretten har henført forholdet under straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., og der er således tale om den grovste form for narkotikakriminalitet.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er ved Københavns Byrets dom af 27. februar 2025 fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., ved i en periode til og med den 8. maj 2024 i forening og efter forudgående aftale eller fælles forståelse med en ukendt medgerningsmand at have været i besiddelse af 24.384 ecstasy piller, 317,39 g kokain, 43,74 g ketamin, 940,4 g MDMA og 950,39 g amfetamin med henblik på videreoverdragelse til et større antal personer eller mod betydeligt vederlag. Stofferne blev opbevaret i en ladcykel, som han blev fundet skyldig i at have brugsstjålet.

Byretten fastsatte straffen til fængsel i 7 år og 10 måneder som en tillægsstraf til Københavns Byrets dom af 19. august 2024. Ved den dom var han blevet idømt fængsel i 60 dage for overtrædelse af straffelovens § 123, stk. 2, jf. stk. 1, om vidnetrusler.

Østre Landsret stadfæstede den 4. juni 2025 byrettens dom. Landsretten fandt efter en samlet vurdering den udmålte fængselsstraf passende. I skærpende retning lagde landsretten vægt på arten og mængden af de fundne narkotiske stoffer, Ts tidligere straffe for ligeartet kriminalitet og det hurtige recidiv. I formildende retning lagde landsretten vægt på, at han var 17 år på gerningstidspunktet.

Sagen angår for Højesteret strafudmålingen, herunder hvilken betydning det skal have, at T var under 18 år på gerningstidspunktet.

Generelt om straffastsættelsen

Ved lov nr. 711 af 25. juni 2010 blev straffelovens § 33, stk. 3, ændret, således at en gerningsmand, der ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført, ikke kan idømmes fængsel på livstid. Tidligere fremgik det, at straffen for denne persongruppe ikke måtte overstige fængsel i 8 år. I forarbejderne til lovændringen i 2010 (Folketingstidende 2009-10, tillæg A, lovforslag nr. L 164, s. 2-9) er det anført, at domstolene ikke bør være afskåret fra efter en konkret vurdering ”i de allervoveste tilfælde” at kunne lægge en sådan vægt på retshåndhævelsessenssyn, at der bør udmåles en straf på mere end 8 års fængsel.

Som anført i Højesterets dom af 2. marts 2015 (UfR 2015.1995), der angik drab, indebærer lovændringen i 2010 ikke, at udgangspunktet for strafudmålingen ved meget alvorlig kriminalitet, som f.eks. drab, begået af en mindreårig skal forhøjes til fængsel i mere end 8 år. Som ligeledes anført indebærer lovændringen, at domstolene skal fastsætte straffen for drab begået af en mindreårig efter en konkret vurdering af bl.a. forbrydelsens grovhed og under hensyntagen til gerningsmandens alder på gerningstidspunktet, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 1, og at domstolene i den forbindelse ”i de allergroveste tilfælde” ikke som tidligere er afskåret fra at udmåle en straf på fængsel i mere end 8 år.

Højesteret finder, at det anførte også gælder i sager om narkotikakriminalitet. Det indebærer bl.a., at domstolene heller ikke i sådanne sager er afskåret fra over for mindreårige at udmåle en straf på fængsel i mere end 8 år i de allergroveste tilfælde.

For så vidt angår opgørelse af narkotikamængden bemærker Højesteret, at der ved fastsættelse af straffen for besiddelse af ecstasypiller (MDMA) med henblik på videreoverdragelse skal tages udgangspunkt i den samlede vægt af pillerne, jf. Højesterets dom af 4. juni 2002 (UfR 2002.1991/2). Det fremgår også af den nævnte dom, at MDMA skal sidestilles med amfetamin ved strafudmåling. Højesteret finder, at det samme gælder ketamin.

Den konkrete sag

Efter parternes procedure lægger Højesteret til grund, at de omhandlede 24.384 ecstasypiller svarer til ca. 6 kg MDMA. Som nævnt var T desuden i besiddelse af 940 g MDMA i pulverform, 950 g amfetamin og 44 g ketamin.

På den baggrund lægger Højesteret til grund, at T var i besiddelse af ca. 8 kg narkotika, der enten er eller ved strafudmålingen skal sidestilles med amfetamin. Hertil kommer 317 g kokain.

Under hensyn til mængden og arten af narkotika sammenholdt med, at T var sælger på gadeplan, at han var 17 år på gerningstidspunktet, og at forholdet blev begået, mindre end to måneder efter at han var blevet idømt 5 måneders fængsel for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 191 ved salg og besiddelse af narkotika, finder Højesteret, at straffen skal fastsættes til

fængsel i 6 år og 10 måneder. Straffen fastsættes som en tillægsstraf til straffen på fængsel i 60 dage idømt ved Københavns Byrets dom af 19. august 2024, jf. straffelovens § 89.

Højesteret ændrer derfor landsrettens dom, således at straffen nedsættes til fængsel i 6 år og 10 måneder.

T har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

T straffes med fængsel i 6 år og 10 måneder.

T skal betale sagens omkostninger for byretten. Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsret og Højesteret.